

Halina Śledzik-Kamińska

Będkowice, gm. Sobótka, woj.
wrocławskie

Informator Archeologiczny : badania 12, 156-157

1978

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Na przedpolu osady, poza rowami obronnymi natrafiono na kolejne, szesnaste palenisko o wymiarach 2 x 3 m. Jama paleniskowa zawierała typowy materiał osadniczy: ułamki naczyń glinianych, kości zwierzęce, polepę oraz małe drobinę węgla drzewnych. Znaczna część materiału ceramicznego była ręcznie leplona i górą obtaczana. Niektóre fragmenty wylewów i brzuśców pokryte były ornamentem rytym w postaci linii falistych, kropek i kresek, materiał charakterystyczny dla starych faz wczesnego średniowiecza.

Materiały znajdują się w MAi E w Łodzi.

Badania zakończono.

BĘDKOWICE, gm. Sobótka
woj. wrocławskie

Wojewódzki Ośrodek
Archeologiczno-Konser-
watorski
we Wrocławiu

Badania prowadziła mgr Halina Śledzik-Kamińska.
Finansował WOAK we Wrocławiu. Trzeci sezon
badań /drugi w 1967 r. /. Grodzisko wczesno-
średniowieczne /VIII - XII w. /.

Grodzisko położone jest około 0,80 km na północny zachód od wsi, po zachodniej stronie drogi z Sobótki do Będkowiec, u wschodniego podnóża Masywu Ślęży, na wysokości 230 m. n. p. m.

Gród został założony na planie owalu, wydłużonego po linii północ-południe, o wymiarach 75 x 65 m. Wały zachowały się na odcinku zachodnim oraz południowym. Od strony wschodniej granice grodziska wyznacza stromy stok wzniesienia, na którym zbudowano gród. W części północnej wewnątrz grodziska jest wyższe, prawdopodobnie oddzielone od części niższej silnie zniwelowanym wałem. Zróżnicowana hipsometria grodziska sugeruje, że pierwotnie było ono dwuczłonowe. Od zachodu grodzisko otacza słabo zachowany rów /fosa? /.

W południowo-zachodniej części grodziska założono wykop o wymiarach 10 x 50 m.; przecinał on wał w kierunku E-W, zachodnim krańcem wychodził na przedpole wału, a wschodnim na majdan. Na całej powierzchni, pod warstwą darni, wystąpiła warstwa próchnicy, grubości do 0,30 m. Przed wałem odsłonięto bezpośrednio pod warstwą próchnicy fragment drogi o nawierzchni z granitowego tłucznia i z okrzeseł, szerokości do 2,50 m, biegnącej u podnóża wału. Droga użytkowana była w okresie nowożytnym. W fosie szerokości 3-4 m eksplorowano wierzchnią warstwę gliny przemieszanej z próchnicą. Po zewnętrznej stronie i na wierzchołku wału zalegała warstwa gliny z pojedynczymi kamieniami granitowymi, po wewnętrznej warstwa przepalanej gliny. Na wierzchołku

wału po wyeksplorowaniu gliny grubości 0,80 m ukazał się odcinek warstwy przepalanej gliny, w którym wystąpiło kilka pojedynczych spalonych belek, długości 0,50 m, szerokości 0,10 - 0,20 m, ułożonych poprzecznie do biegu wału. Nie ustalono ostatecznego zasięgu warstwy polepy, ponieważ warstwa gliny zalegająca na skłonie zewnętrznym wału nie została wyeksplorowana do końca. Warstwa gliny pochodzi zapewne z naprawy wału, który uległ spaleniu.

Przebadano 15 arów majdanu. Pokrywała go warstwa kulturowa miąższości 0,10 - 0,50 m. W pobliżu wału, na tle calca uchwycono zarysy 12 jam posłupowych o średnicy 0,20 - 0,30 m, tworzących nieregularny okrąg z 3 jamami posłupowymi pośrodku. Stanowią one prawdopodobnie pozostałości konstrukcji naziemnej. Badane 4 obiekty usytuowane były bliżej wewnętrznego rozsypiska wału. Na uwagę zasługuje jama nr 1 o kształcie wydłużonego owalu, o wymiarach: 2,20 x 5,0 m, na osi wschód-zachód. Wkopana była w calca na głębokość 0,5 m. Na nieckowatym jej dnie odkryto szczątki roślinne /?/, stanowiące prawdopodobnie pozostałości wykładziny, w części południowo-wschodniej znajdowało się palenisko wyłożone kamieniami. Ta część jamy oddzielona była warstwą gliny grubości do 0,30 m od wierzchniej warstwy wypełniska, którą stanowiła próchnica miąższości 0,16 - 0,20 m, w części północno-zachodniej zmieszana ze spalenizną i pojedynczymi przepalonymi ziarnami zboża, nielicznymi fragmentami ceramiki całkowicie obtaczonej, przęślikiem glinianym, fragmentami noża. Obiekt ten stanowi prawdopodobnie pozostałość budowli typu półziemiankowego o charakterze mieszkalnym. W odległości 1-3 m na południe i południowy zachód od półziemianki odkryto jamę /nr 2/ z gliną oraz jamę nr 4 gospodarczą /?/. Z półziemianką związane było także zapewne palenisko /nr 3/, leżące około 1 m na wschód od niej.

Wstępnie można sugerować, że wał o konstrukcji drewnianoziemnej /?/ został zniszczony pożarem, a następnie naprawiony przez nałożenie płaszcza glinianego na zewnętrzną stronę. Na majdanie można wydzielić 2 fazy jego użytkowania: pierwsza wiąże się z okresem plemiennym /w-wa kulturowa/, a druga - z wczesnopanśtwowym /warstwa kulturowa i obiekty nieruchome/.

W wyeksplorowanym materiale zabytkowym dominuje ceramika zróżnicowana pod względem technologicznym, przęśliki gliniane i kamienne, noże, fragment podkowy, motyczka, kości zwierzęce.

W czasie prowadzonej penetracji powierzchniowej na północno-zachód od grodziska, w odległości do 20 m, zlokalizowano 2 groble, a między nimi krąg kamienny zbudowany z dużych głazów. Chronologia nieokreślona.

Materiały i dokumentacja z badań znajdują się w Wojewódzkim Ośrodku Archeologiczno Konserwatorskim we Wrocławiu.

Grodzisko zostało trwale oznakowane płytą kamienną.

Badania będą kontynuowane.